

2.ÜNİTE

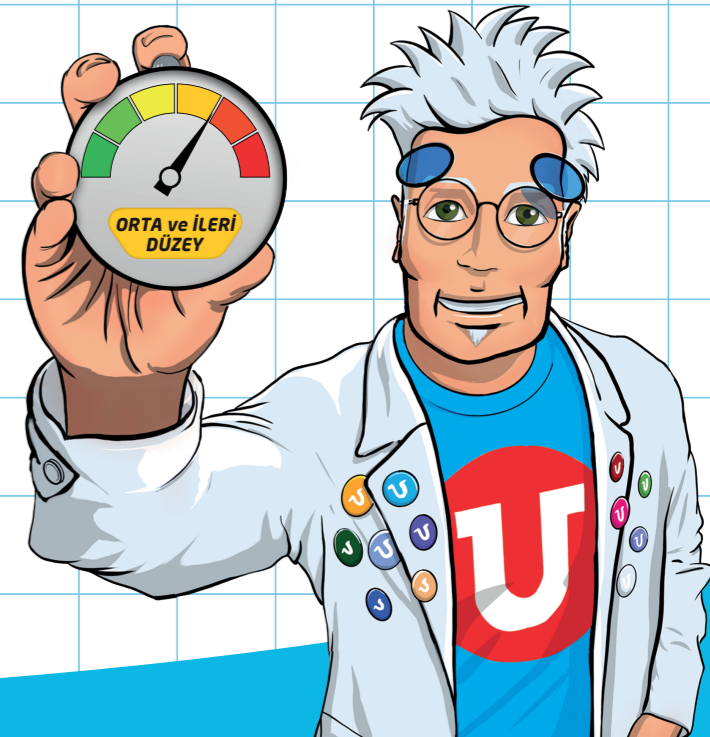
U

AYT Orta ve İleri Düzey Fizik Soru Bankası

Transformatör

TAMER YALÇIN

TRANSFORMATÖR

Transformatörler

Transformatörlerin Verimi

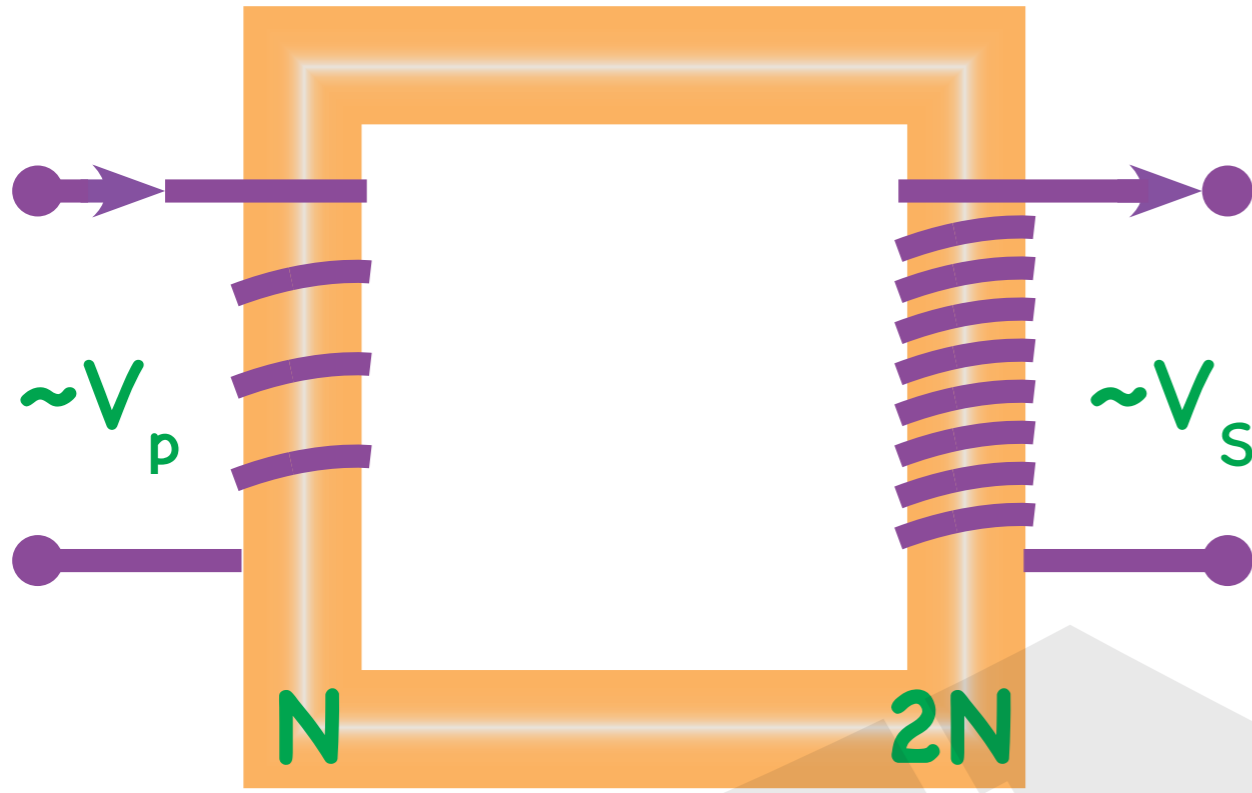
Transformatör

→ Ayt'de

Son üç yılda bir soru geldi.

YAYINLARI

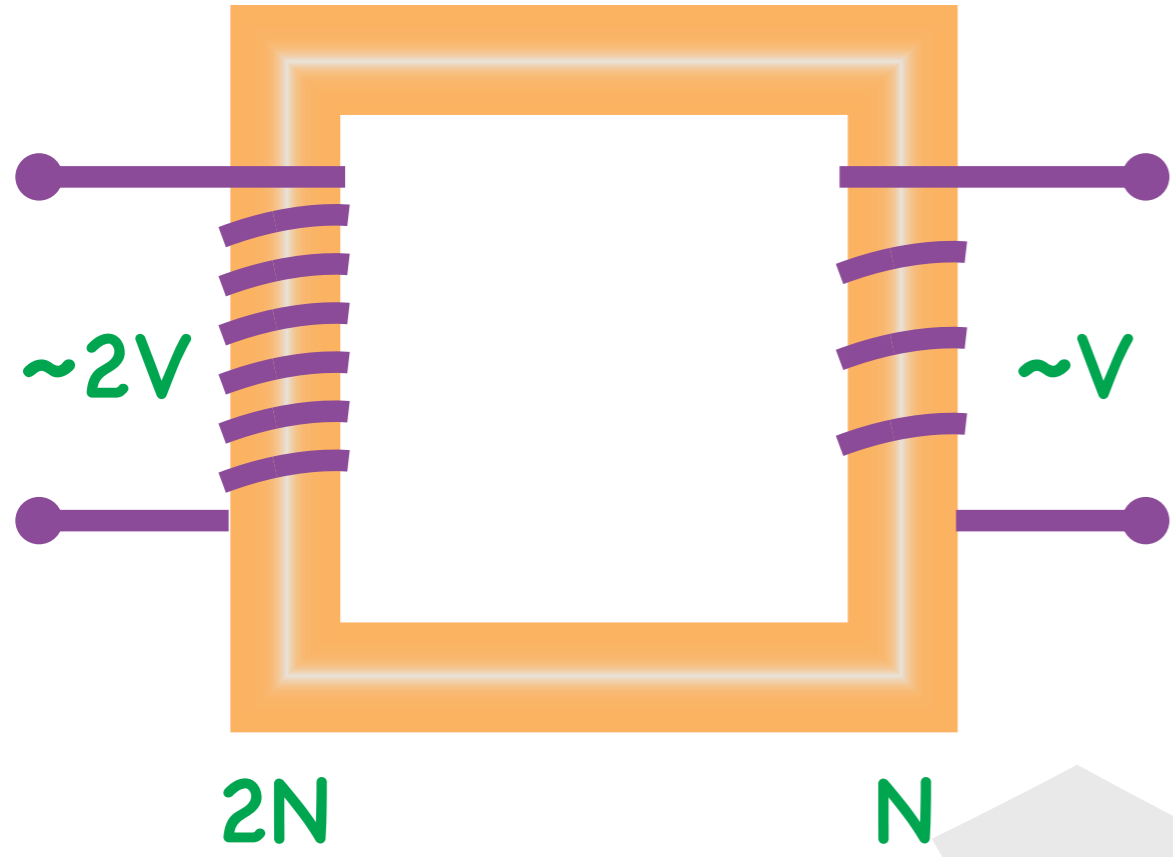
$$\frac{V_p}{V_s} = \frac{N_p}{N_s}$$

Primer
Sarım

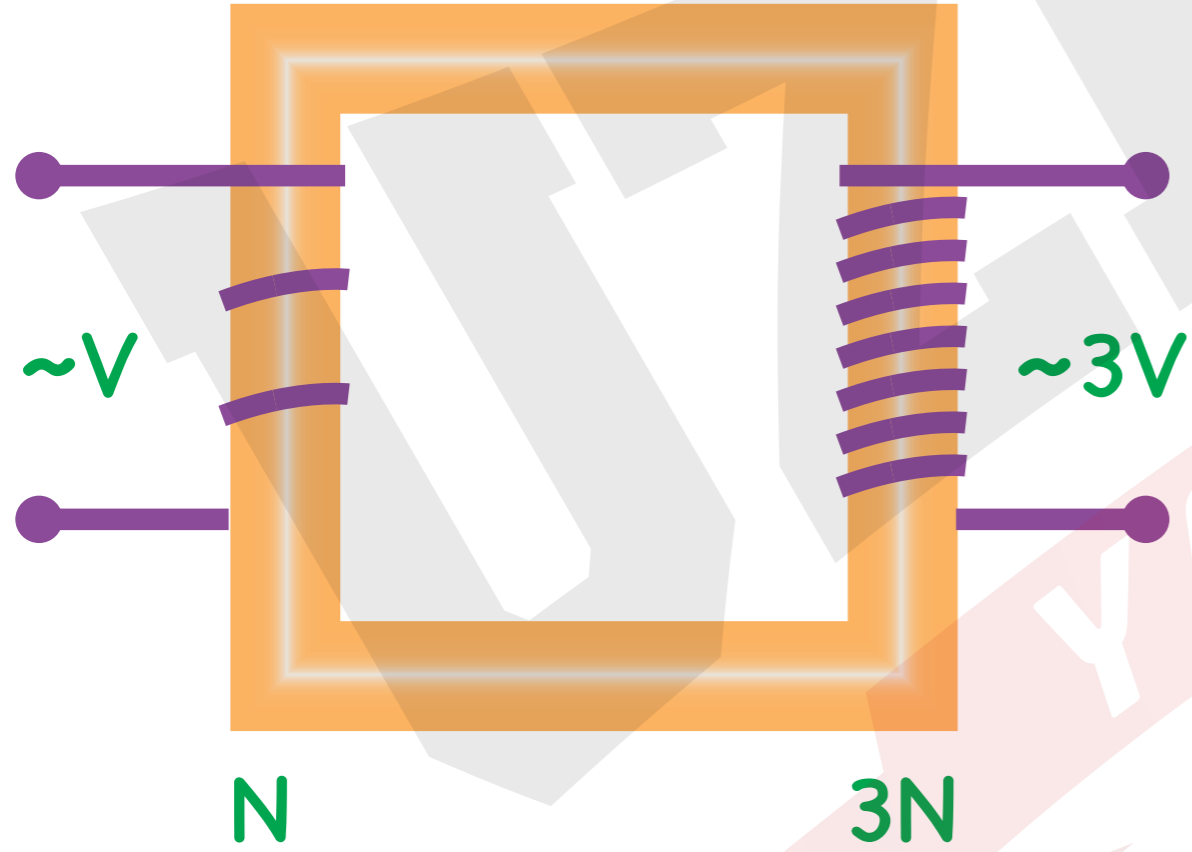
Sekonder
Sarım

YAYINLARI

Alçaltıcı
Transformatör

Yükseltici
Transformatör

Örnek:

Transformatörler ile ilgili;

- I. Doğru akımla çalışmaz.
- II. Alçaltıcı transformatlörlere örneş şarj aletleri verilebilir.
- III. Yükseltici transformatlörlere örneş televizyonlar verilebilir.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I   B) I ve II   C) I ve III
D) II ve III   E) I, II ve III

Örnek:

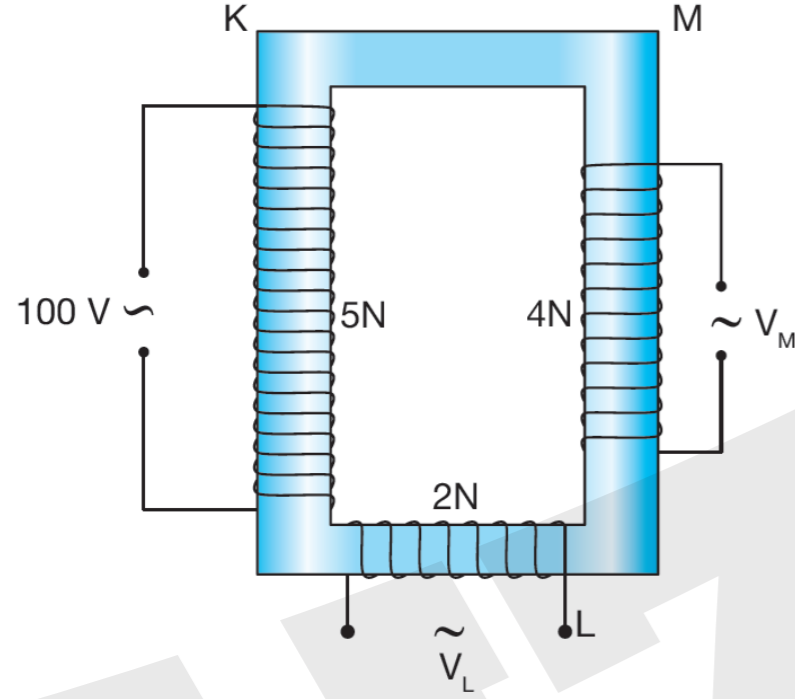
İdeal transformatörün sekonder bobinin sarım sayısı, primer bobininin sarım sayısının üç katına eşittir.

Primer bobinin alternatif gerilimi V olduğuna göre, sekonder bobinin gerilimi kaç V 'dir?

- A) $\frac{1}{9}$ B) $\frac{1}{3}$ C) 1   D) 3   E) 9

Örnek:

Transformatörün K bobinine 100 voltluk alternatif gerilim şekil-
deki gibi uygulanmaktadır. K, L, M bobinlerinin sarım sayıları
sırasıyla 5N, 2N, 4N'dir.

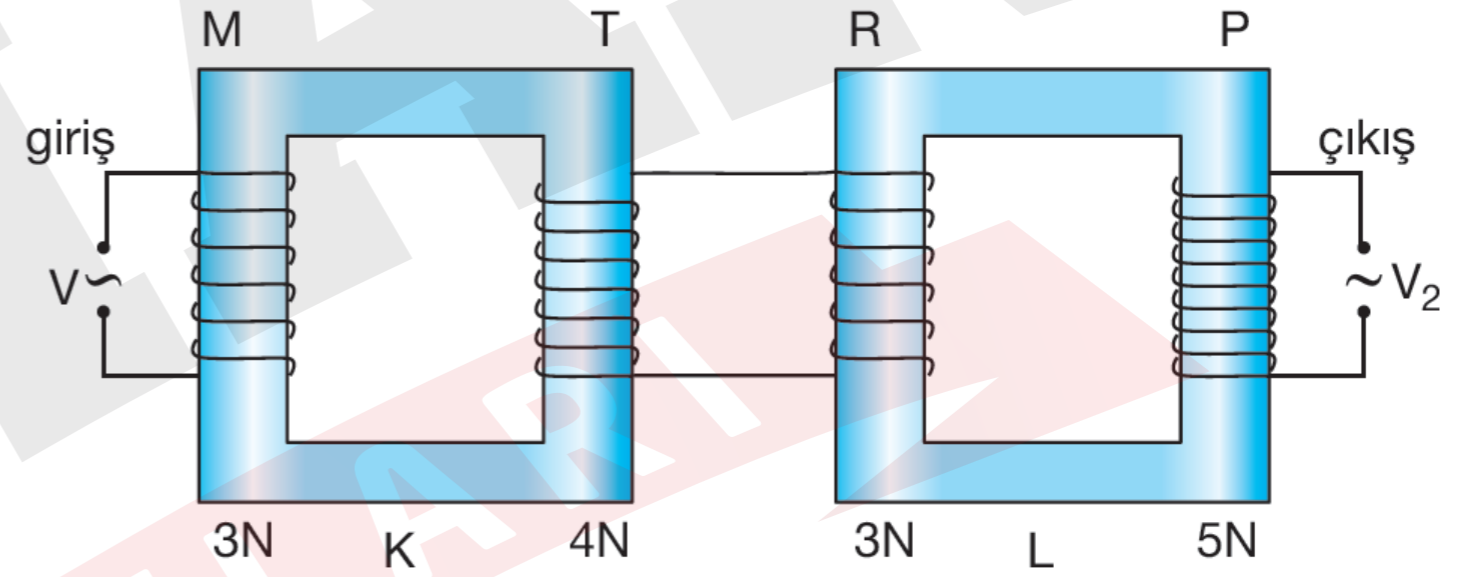
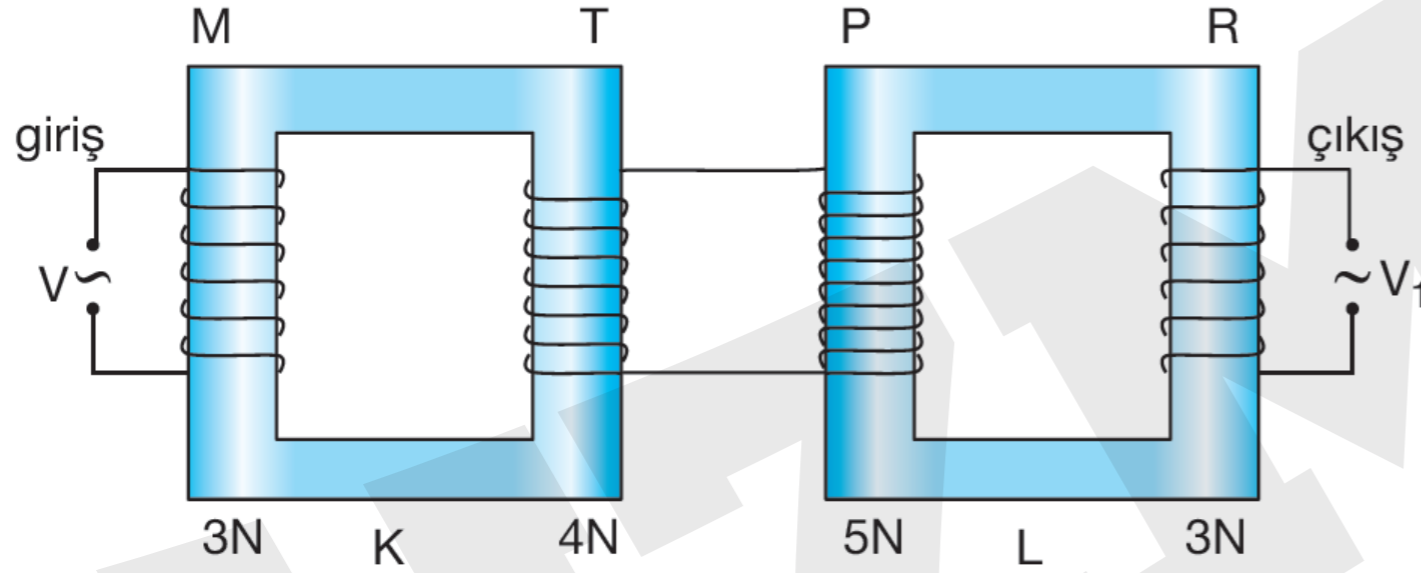
Buna göre, V_L ve V_M alternatif gerilimlerinin büyüklüğü
aşağıdakilerden hangisidir?
(Transformatörün verimi % 100'dür.)

	V_L (volt)	V_M (volt)
A)	20	40
B)	40	40
C)	40	80
D)	80	40
E)	80	80

Örnek:

Sarım sayıları sırasıyla 3N, 4N, 5N, 3N olan M, T, P, R bobinlerinden oluşan ideal K, L transformatörleri şekil I'deki gibi bağlanıyor. L transformatörünün bobinleri yer değiştirerek şekil II'deki gibi bağlanmaktadır.

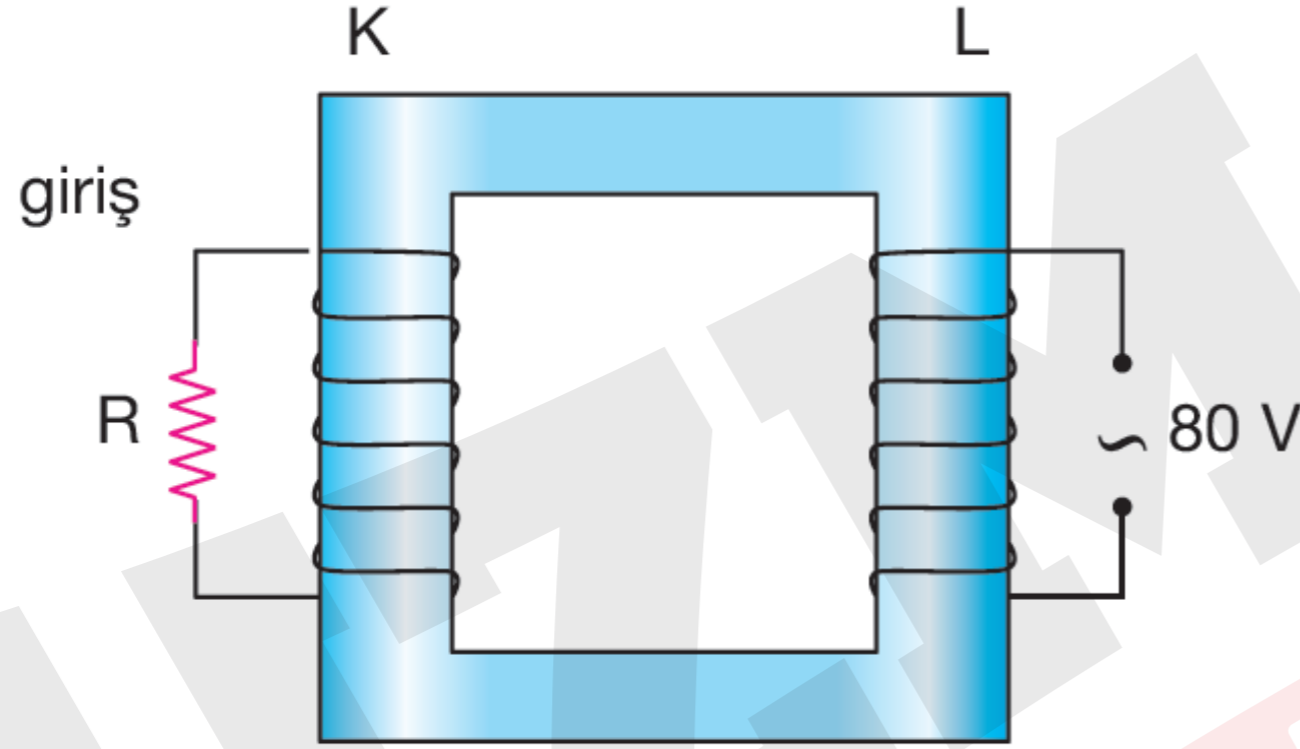
Bu transformatörlerin girişine V gerilimi uygulandığına

göre, çıkış gerilimleri $\frac{V_1}{V_2}$ oranı kaçtır?

- A) $\frac{9}{25}$ B) $\frac{9}{20}$ C) $\frac{4}{5}$ D) $\frac{5}{4}$ E) $\frac{20}{9}$

Örnek:

Sarım sayıları N_K , N_L olan şekildeki ideal transformatörün L bobinindeki etkin gerilimi 80 V'dir.

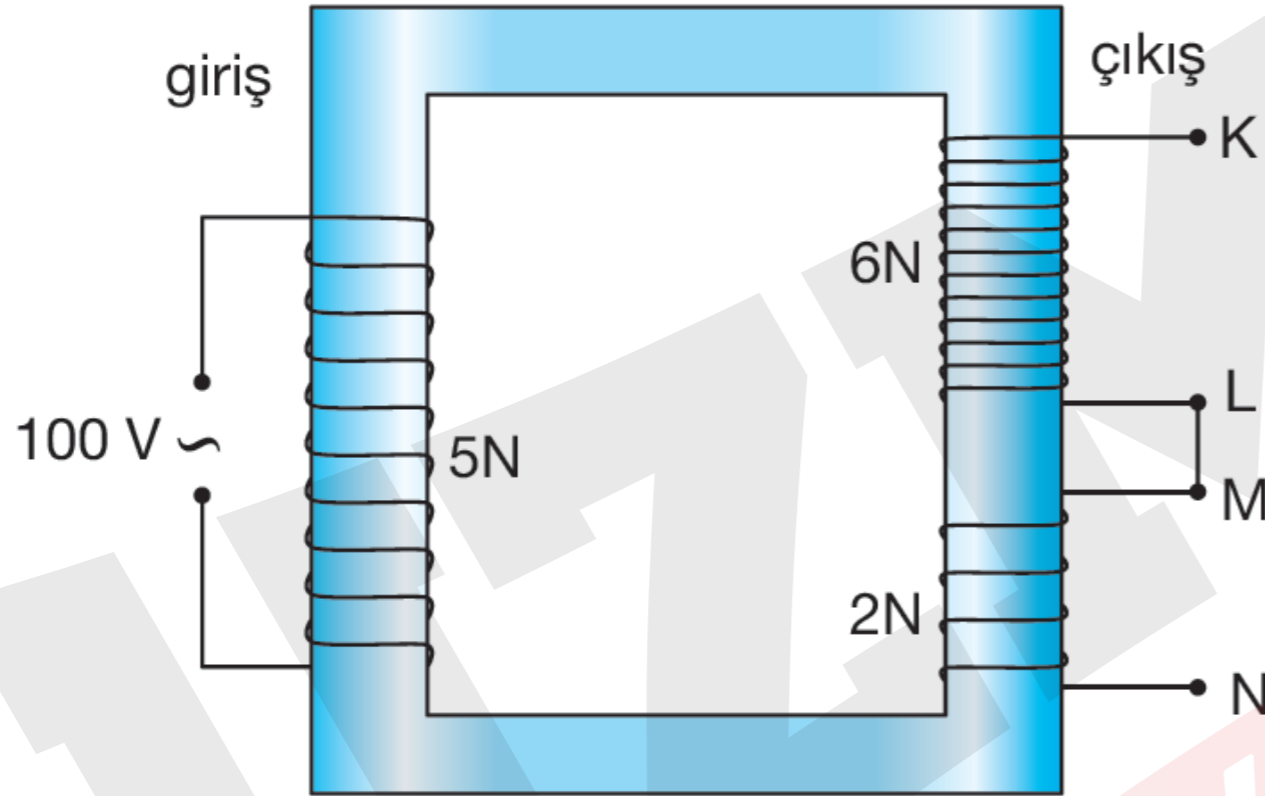

Sarım sayıları oranı $\frac{N_K}{N_L} = \frac{1}{2}$ ve girişteki K bobinden geçen akım şiddeti 5 A olduğuna göre, R direnci kaç Ω 'dur?

- A) 8   B) 16   C) 32   D) 40   E) 48

Örnek:

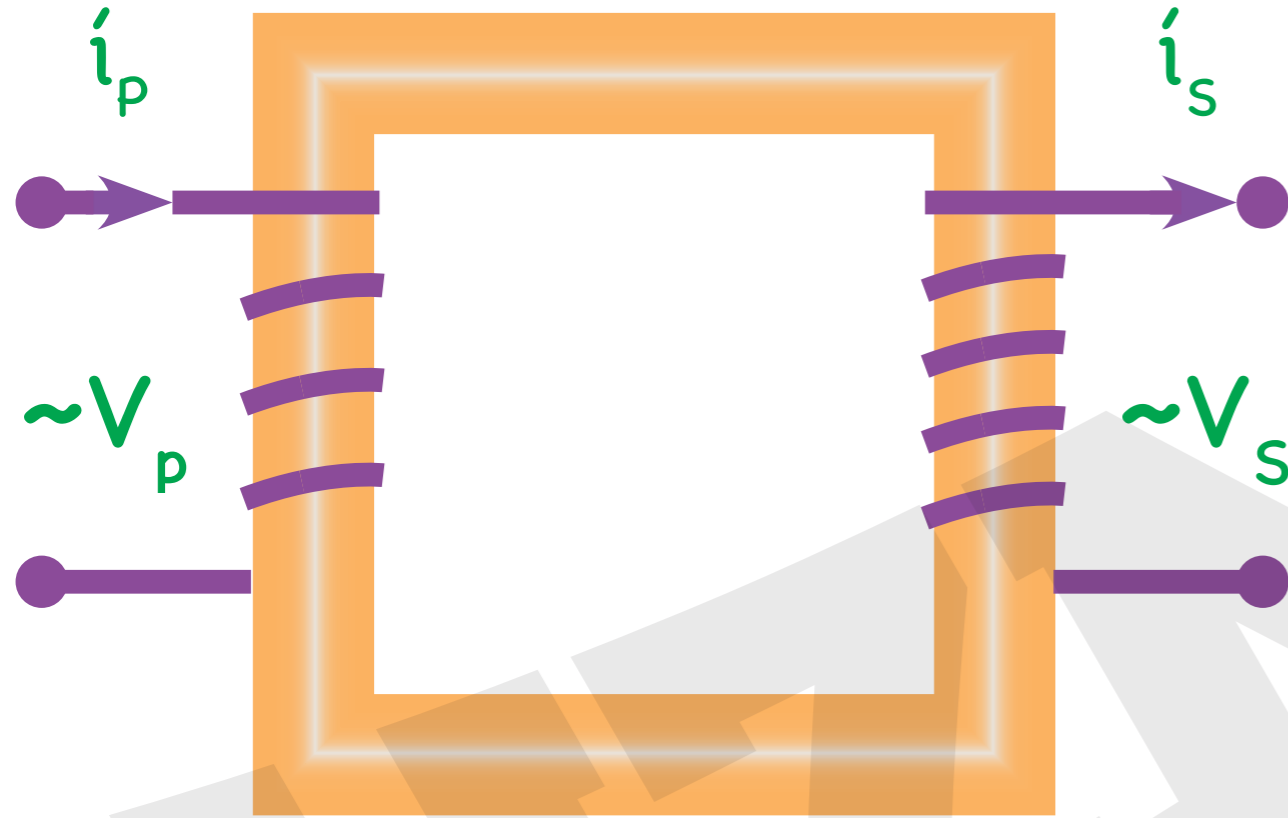
Sarımlarının sarılma yönleri şekildeki gibi olan transformatörün girişindeki sarım sayısı 5N, çıkışındaki sarım sayıları da 6N, 2N'dir.

Bu transformatörün L, M uçları iletken bir telle bağlanarak girişine 100 V'lik alternatif gerilim uygulandığına göre KN noktaları arasındaki gerilim kaç V'dir?

- A) 40   B) 80   C) 100   D) 120   E) 160

Transformatörlerin Verimi

$$P_p = V_p \cdot i_p$$
$$P_s = V_s \cdot i_s$$

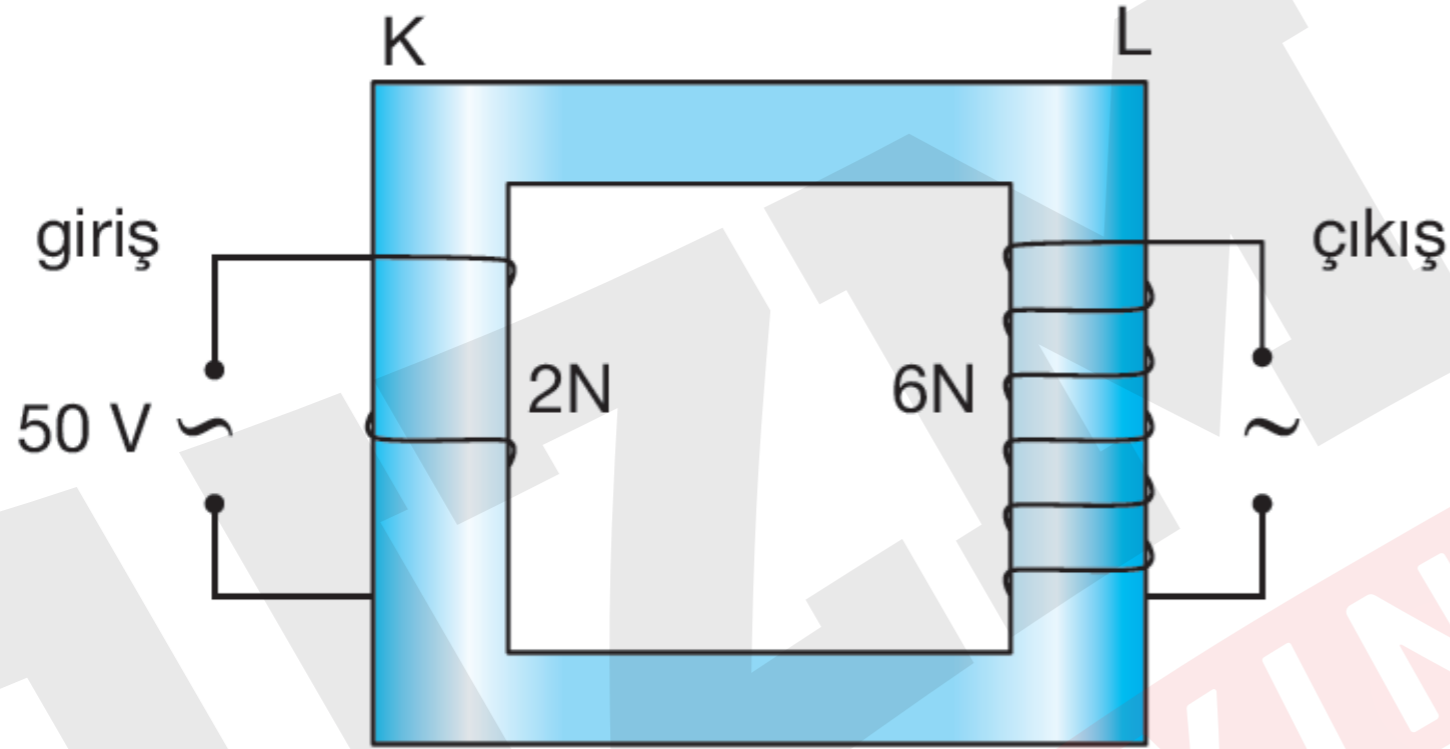
$$\text{Verim} = \frac{\text{Alınan güç}}{\text{Verilen güç}} = \frac{V_s \cdot i_s}{V_p \cdot i_p}$$

İdeal Transformatorlerde Verim 1

$$V_s \cdot i_s = V_p \cdot i_p$$

Örnek:

Sarım sayıları sırasıyla 2N, 6N olan K, L bobinlerinden oluşan şekildeki transformatörün K bobinine 50 V'lik alternatif gerilim uygulanmaktadır.

Bu transformatörün verimi %100 olduğuna göre, L bobinin etkin potansiyel farkı kaç V'dir?

- A) 50   B) 100   C) 150   D) 200   E) 250

Örnek:

Bir transformatörün giriş bobinindeki alternatif gerilimi 50 V, akım şiddeti 4 A'dir.

Bu transformatörün çıkış bobinindeki alternatif gerilim 40 V, akım şiddeti 3 A olduğuna göre, verimi % kaçtır?

- A) 20   B) 40   C) 50   D) 60   E) 80